

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

02 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Timofti Vladimir,

Judecători - Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Popov Oleg, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2020, în cauza penală privind-o pe

Sliuneaeva Tatiana Xxxxx, născută la xxxxxx, originară și domiciliată în xxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 24.11.2017 – 14.11.2018;

Instanța de apel: 09.01.2018 – 12.02.2020;

Instanța de recurs ordinar: 13.07.2020 – 02.02.2021.

Asupra recursului declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 14 noiembrie 2018, Sliuneaeva Tatiana Xxxxx a fost recunoscută vinovată și condamnată:

- în baza art.145 alin.(2) lit. e), j), m) Cod penal la 15 ani închisoare;
- în baza art. art.27, art.145 alin.(2) lit. g) și m) Cod penal la 6 ani închisoare;
- în baza art.197 alin. (2) lit. a) Cod penal la 1 an închisoare.

În conformitate cu prevederile art.84 alin.(1) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial de pedepse de 18 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

A fost respinsă cererea procurorului cu privire la încasarea din contul inculpatei Sliuneaeva Tatiana a cheltuielilor judiciare în mărime de 3658 lei și 9434 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond, a reținut că Sliuneaeva Tatiana Xxxxx, la 13.06.2017, aproximativ la ora 19.40 min., din motiv de răzbunare față de cet. Iagnițcaia Tatiana Xxxxx a intrat în ograda casei situate pe str. Xxxxx, mun.

Chişinău. Nefiind observată de nimeni în curte a pătruns în bucătărie unde cu ajutorul chibritelor a dat foc la hainele murdare, ce se aflau pe podea, fugind de la locul faptei.

În rezultatul incendiului a fost distrusă casa de locuit de pe str. Xxxxx, mun. Chişinău în valoare de 120 000 lei, care aparţine cu drept de proprietate lui Esipenco Victor Xxxxx, cauzându-i ultimului daune materiale în proporţii mari.

Tot ea, Sliuneaeva Tatiana din motiv de răzbunare faţă de cet. Iagniţcaia Tatiana Xxxxx, urmărind scopul omorului ultimei şi a concubinului acesteia cet. Vîrlan Victor Xxxxx, care era în stare de neputinţă cauzată de handicap fizic, fiind imobilizat la pat şi în imposibilitate de a se deplasa, fapt cunoscut de Sliuneaeva Tatiana, care locuiesc anterior împreună cu aceştia, acţionând cu deosebită cruzime şi admiţând în mod conştient survenirea decesului persoanelor enunţate, a intrat în ograda casei situate pe str. Xxxxx, mun. Chişinău, nu a observat pe nimeni în curte şi nu a verificat dacă Iagniţcaia Tatiana se află în interiorul locuinţei după care, a pătruns în bucătărie şi cu ajutorul chibritelor a dat foc la hainele murdare, ce se aflau pe podea, fugind ulterior de la faţa locului, iar în rezultatul incendiului, cet. Vîrlan Victor Xxxxx, care se afla în dormitor, s-a intoxicat cu monoxid de carbon şi a decedat.

Din circumstanţe ce nu depindeau de voinţa cet. Sliuneaeva Tatiana, nu a survenit moartea cet. Iagniţcaia Tatiana şi nu i-au fost cauzate careva leziuni corporale.

Astfel, prin acţiunile sale intenţionate, Sliuneaeva Tatiana Xxxxx a comis infracţiunea prevăzută de art.145 alin.(2), lit. e), j), m) Cod penal, individualizată prin *„omorul săvârşit cu bună-ştiinţă asupra victimei care se afla în stare de neputinţă cunoscută şi evidentă, cu o deosebită cruzime, prin mijloace periculoase pentru viaţa sau sănătatea mai multor persoane”*, precum şi infracţiunea prevăzută de art.27, 145 alin.(2), lit. g), m) Cod penal, individualizată prin *„tentativa de omor a două persoane, prin mijloace periculoase pentru viaţa sau sănătatea mai multor persoane”*, precum şi infracţiunea prevăzută de art.197 alin.(2) lit. a) Cod penal, individualizată prin *„distrugerea intenţionată a bunurilor dacă aceasta a cauzat daune în proporţii mari, săvârşită prin incendiere.”*

3. Nefiind de acord cu sentinţa pronunţată, împotriva acesteia au declarat apeluri:

3.1. Procurorul în Procuratura mun. Chişinău, oficiul Râşcani, Pascari-Pîrău Anna, prin care a solicitat casarea parţială a sentinţei, pronunţarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanţă, cu încasarea de la inculpata Sliuneaeva Tatiana Nicolai în folosul statului cheltuielile de judecată, şi anume suma de 13 092 lei - expertiza judiciară a cet. Vîrlan Victor în sumă de 3 658 lei şi expertiza judiciară a cet. Sliuneaeva Tatiana în sumă de 9 434 lei.

În motivarea apelului, acuzatorul de stat a indicat că:

- instanţa de fond, la emiterea sentinţei a ignorat faptul că, potrivit prevederilor art.229 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de

condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat, care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeuri de nereabilitare. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor;

- instanța de judecată urma să încaseze cheltuielile judiciare din contul inculpatei Sliuneaeva Tatiana.

3.2 Avocatul Perțu Ina în interesele inculpatei Sliuneaeva Tatiana prin care a solicitat casarea sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Sliuneaeva Tatiana să fie achitată.

În motivarea apelului, avocatul a invocat următoarele argumente:

- instanța de fond, la emiterea sentinței a ignorat faptul că, vinovăția inculpatei Sliuneaeva Tatiana în săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art.145 alin.(2) lit. e), j) și m). art.27,145 alin.(2) lit. g) și m) și respectiv art.197 alin.(2) lit. a) Cod penal nu a fost dovedită de către partea acuzării prin probe utile și că din probele administrate ar rezulta nevinovăția inculpatei;

- la caz, nu au fost constatate elementele constitutive ale infracțiunii imputate inculpatei Sliuneaeva Tatiana, de către instanța de fond nu a fost stabilit cu certitudine faptul că, Sliuneaeva Tatiana a incendiat acel imobil sau măcar faptul că, Sliuneaeva Tatiana s-a aflat în acea zi în municipiul Chișinău;

- instanța de fond nu a argumentat respingerea afirmațiilor avocatelor inculpatei cu privire la încălcările comise de acuzare la efectuarea urmăririi penale în privința Tatiane Sliuneaeva;

- instanța de fond nu a argumentat afirmațiile despre lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii la caz, dar și faptul că infracțiunile incriminate, nu au fost comise de inculpată;

- intenția directă sau indirectă – lipsesc, condamnarea pentru agravanta lit. e) alin. (2) art.145 Cod penal este neîntemeiată;

- din explicațiile martorului Iagnițaia Tatiana făcute în cadrul ședinței de judecată, este clar că, Vîrlan Victor se deplasa singur, mânca singur. Singur ieșea afară. Nu este nici un motiv de a crede că, acesta era în imposibilitate de a se deplasa. Iar acuzarea nu a demonstrat nici într-un fel, faptul imposibilității de a se mișca sau de

a se deplasa în privința lui Victor Vîrlan;

- nu este întemeiată agravanta prevăzută de lit. j) alin. (2) art.145 Cod penal și anume omorul săvârșit cu deosebită cruzime, precum și din motive sadice. Cruzimea, ca trăsătură a persoanei, implică existența unei tendințe conștiente de a cauza victimei dureri și suferințe, predispoziția făptuitorului spre o asemenea manieră și perceperea victimei a manierei respective;

- nu este demonstrată existența în acțiunile lui Sliuneaeva Tatiana acționarea cu deosebită cruzime. Instanța de fond nu a argumentat și nu a explicat, prin ce s-a manifestat cruzimea și sadismul asupra victimelor;

- condițiile care trebuie întrunite la agravanta lit. m) alin.(2) art.145 Cod penal sunt manifestarea intenției de a lipsi victima de viață, conștientizarea făptuitorului despre pericolozitatea mijloacelor aplicate și faptul că, mijloacele aplicate în scopul comiterii omorului să prezinte pericol real pentru viața și sănătatea mai multor persoane. Astfel, pentru imputarea acestei agravante, este necesar ca la locul comiterii faptei să fi fost prezent cel puțin două persoane, făptuitorul să fi conștientizat pericolul existent, precum și intenția făptuitorului de a omorî mai multe persoane;

- Sliuneaeva Tatiana nu a avut intenția să o omoare pe Iagnițaia Tatiana și nici pe Vîrlan Victor. Iagnițaia Tatiana în ședința de judecată, ea nu era în nici un fel de relații cu Sliuneaeva Tatiana. Nici nu erau prietene și nici nu se certau. Singurele persoane cu care Sliuneaeva Tatiana se certa, sunt un oarece Iurie și Olga, care ar fi locuit împreună cu Iagnițaia Tatiana și Vîrlan Victor. La fel, după cum a menționat Iagnițaia Tatiana, Sliuneaeva Tatiana era în relații foarte bune cu Vîrlan Victor. Inculpata se atârna foarte bine față de Vîrlan Victor. Prin urmare, condamnarea inculpatei Tatiane Sliuneaeva pentru intenția de omor asupra lui Vîrlan Victor, cât și tentativa de omor asupra Tatiane Iagnițaia, este lipsită de orice logică. Sliuneaeva Tatiana nu a avut nici un motiv să atenteze la viața acestor oameni. Cu privire la condamnarea inculpatei pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.197 alin. (2) lit. a) consideră că la fel, nu a fost demonstrată vinovăția acesteia;

- primul moment care urma a fi stabilit în prezenta cauză, este producerea daunelor în proporții mari. La materialele cauzei nu este nici un raport de evaluare a bunului după incendiu, dar nici până la incendiu. Simpla declarație verbală a fostului proprietar al imobilului, nu poate fi pus la baza incriminării și mai ales a condamnării inculpatei Sliuneaeva Tatiana. Respectiv, la condamnarea Tatiane Sliuneaeva pentru art.197 Cod penal, instanța de fond urma să argumenteze cum a ajuns la concluzia de a considera că, prejudiciul constituie proporții considerabile. În cadrul examinării cauzei în judecată, cet. Esipenco Victor a prezentat instanței extras din Registrul bunurilor imobile din 31.05.2017 și certificat despre evaluarea bunurilor imobile din 30.05.2017, care ar demonstra dreptul de proprietate și valoarea imobilului distrus prin incendiere. Doar în instanța de judecată a fost demonstrată calitatea părții

vătămate și legătura lui cu cauza penală. În cadrul urmăririi penale acuzarea nici nu a stabilit dacă Esipenco Victor este proprietar al bunului distrus și în bază la care acte. În cadrul ședinței de judecată și audierii, Esipenco Victor a declarat că potrivit actelor, casa valorează mai mult însă el o apreciază la suma de 140 mii lei. Din declarațiile părții vătămate făcute în instanța de judecată, reiese că el nu a fost acolo de vreo zece ani și tot de atunci, acolo locuia Iagnițcaia Tatiana. Ținând cont de modul de viață pe care îl duce Iagnițcaia Tatiana, este clar că careva îmbunătățiri ale bunului imobil, unde locuia, nu au fost făcute. Prin urmare, bunul supus incendierii, nicidecum nu putea să coste 140 mii lei;

- Tatiana Sliuneaeva nu s-a aflat în municipiul Chișinău la data 13.06.2017, în ziua când s-a produs incendiul și nimeni din persoanele audiate nu a declarat că au văzut-o pe acesta la locul incendiului. Sliuneaeva Tatiana s-a aflat în municipiul Bălți, de unde și a fost reținută de organul de urmărire penală. Din declarațiile făcute în cadrul ședinței de judecată de către Iagnițcaia Tatiana, Sliuneaeva Tatiana a fost pe la domiciliul primei, pe str. Solidarității, 9 mun. Chișinău când se primbla cu copilul. Aici, menționează că, Sliuneaeva Tatiana a fost plasată în Centrul maternal ”în brațele mamei” a Instituției Religioase Misiunea Socială ”Diaconia” a Mitropoliei Basarabiei. Sliuneaeva Tatiana a fost primită în Centrul Diaconia pe perioada 03.11.2015-03.05.2016, împreună cu copilul său Sliuneaev Xxxxx. La data de 02.06.2016 prin Dispoziția nr.246-d a Direcției municipale pentru Protecția Drepturilor Copilului Chișinău, Xxxxx Sliuneaeva a fost plasat în Centrul de plasament și reabilitare pentru copii de vârstă fragedă, deoarece mama lui Sliuneaeva Tatiana, a fost plasată în Spitalul de Psihiatrie or. Chișinău. Ulterior, copilul nu a mai fost întors mamei sale. Astfel, perioada când Sliuneaeva Tatiana a stat la Iagnițcaia Tatiana și se primbla cu copilul, a fost maxim până în luna iunie a anului 2016;

- cu privire la încriminarea Tatiane Sliuneaeva a tentativei de omor asupra cet. Iagnițcaia Tatiana, apelantul a invocat că, nu a fost demonstrată vinovăția. Nimeni din persoanele audiate în cadrul urmăririi penale nu au declarat că au văzut-o pe Sliuneaeva Tatiana la data incendiului și nimeni din persoanele audiate nu au declarat despre intenția Tatiane Sliuneaeva de a comite infracțiunile imputate - nici referitor la omor și nici referitor la distrugerea bunurilor. Ceea ce a declarat Iagnițcaia Tatiana precum că, un oarecare Mișa i-a spus că Sliuneaeva Tatiana i-a comunicat că va da foc la casă, sunt doar niște vorbe goale, neverificate de organul de urmărire penală;

- deși, Iagnițcaia Tatiana este vorbitoare de limbă rusă, la dosar sunt anexate explicațiile cet. Iagnițcaia Tatiana, scrise în limba română, însă nu de ea. La darea declarațiilor este semnătura traducătorului, ceea ce presupune că aceste declarații sunt cele mai adevărate și care corespund aproximativ cu declarațiile făcute în cadrul audierii în ședința de judecată. Ultima oară când a fost audiată Iagnițcaia Tatiana de către organul de urmărire penală, la data de 06.11.2017, la fel, declarațiile au fost

făcute în limba română, iar în rubrica ”declarațiile doresc să le fac în limba de stat” este indicat „pe care o cunosc bine”;

- Sliuneaeva Tatiana este analfabetă, dar vorbitoare de limba rusă și cu toate acestea, organul de urmărire penală o audiază pe Sliuneaeva Tatiana în limba română și fără interpret. Aceeași situație e și în cazul cet. Tatiana Iagnițaia, care fiind vorbitoare de limbă rusă a fost audiată în limba română și fără traducător;

- instanța de fond a dat o apreciere eronată unor probe, ceea ce a dus la încălcarea dreptului la un proces echitabil, afectând soluția cauzei, inclusiv și prin faptul că instanța de fond a recunoscut-o vinovată pe Sliuneaeva Tatiana, doar în baza declarațiilor sale, care de fapt, nu sunt pe înțeles inculpatei;

- referitor la răspunderea Tatiane Sliuneaeva pentru infracțiunile comise, atrage atenția asupra faptului că reieșind din expertiza psihiatrică nr.315 din 12.10.2017, și prezente la materialele cauzei, Tatiane Sliuneaeva este diagnosticată cu retardare mintală moderată cu instabilitate emoțional-volitivă;

- deși, Sliuneaeva Tatiana este învinovățită pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art.145 alin.(2) lit. e), j), m), art.27, art.145 alin.(2) lit. g) și m) și art.197 alin.(2) lit. a) din Codul penal al RM, expertiza psihiatrică în privința responsabilității acesteia s-a făcut doar pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.197 cu agravantele alin. (2) și anume: lit. a) și lit. d). Expertiza în privința responsabilității Tatiane Sliuneaeva s-a făcut doar referitor la cauzarea daunelor în proporții mari prin incendiere, cu decesul persoanei. Respectiv, starea de responsabilitate a Tatiane Sliuneaeva pentru infracțiunea prevăzută de art.145 Cod penal, nu se cunoaște.

Totodată a menționat că, expertiza psihiatrică, expertiza medico-legală, procesele verbale de cercetare la fața locului, dar și audierea persoanelor în cadrul acestui proces penal, nu demonstrează vinovăția inculpatei. Nimeni din persoanele audiate nu a spus că au văzut-o personal pe Sliuneaeva Tatiana că a comis infracțiunile înscrinate.

3.3. Avocatul Kornacker Gabriela în interesele inculpatei Sliuneaeva Tatiana Xxxxx, prin care a solicitat casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Sliuneaeva Tatiana să fie achitată.

În motivarea apelului, avocatul a invocat următoarele argumente:

- inculpata este una din victimele dosarului violurilor din Internatul psihoneurologic Bălți, are o dizabilitate mintală din copilărie, este analfabetă și extrem de vulnerabilă social, în Internatul Psihoneurologic Bălți aceasta a locuit până în data de 02.11.2015. Inculpata a fost dezinstituționalizată ilegal din acest internat deoarece la 10.06.2015, ea a născut un copil, iar instituțiile statului s-au dovedit a fi incapabile să-i ofere măsuri de adaptare rezonabilă, astfel încât ea și copilul să poată locui împreună ca și o familie. Din luna aprilie 2016, inculpata nu a mai avut acces la propriul copil, inculpata nu are un loc de trai, fiind nevoită să vagabondeze și să-și

găsească adăpost pe unde nimerea. Toate circumstanțele enumerate sunt importante pentru actuala cauză, or în opinia apărării anume instituțiile Statului, prin neglijența manifestată au determinat-o pe Sliuneaeva Tatiana să ducă un asemenea mod de viață, în care evitarea comiterii unor abateri legale, practic au fost imposibile. Atâta timp cât Sliuneaeva Tatiana a avut un acoperiș de asupra capului și hrană, fiind instituționalizată în Internatul psihoneurologic Bălți, timp de 20 de ani - nu a avut nici un conflict cu legea. Toate problemele acestei femei au început în momentul în care a născut un copil și a fost scoasă ilegal din Internat fiind nevoită să vagabondeze;

- instanța nu a răspuns nici unui argument invocat de către apărător, argumente menționate expres în susținerile verbale în formă scrisă și anexate la materialele cauzei, cu excepția unui singur argument, potrivit căruia toate actele procesuale întocmite la urmărire penală sunt lovite de nulitate absolută prin prisma art.251 alin.(2) Cod penal, întrucât la acțiunile procesuale menționate nu a fost prezent interpretul. Indică că, inculpata nu a cerut să-i fie traduse în scris toate actele dosarului în limba maternă, ea s-a plâns că nu a fost asistată de un interpret. Astfel, deși inculpata este vorbitoare de limbă rusă, nu știe să citească și să scrie, contrar prevederilor art.64, 66 Cod de procedură penală, aceasta a fost audiată în ambele cazuri în lipsa interpretului.

- ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț din 04.08.2017, procesul-verbal de audiere în calitate de bănuț din 04.08.2017, informația cu privire la drepturile și obligațiile ei în această calitate, ordonanța de recunoaștere în calitate de învinuț, procesul-verbal de audiere în calitate de învinuț din 05.08.2017, informația cu privire la drepturile și obligațiile ei în acesta calitate, toate sunt lovite de nulitate absolută prin prisma art.251 alin.2 CPP , or la efectuarea acestor acțiuni procesuale nu a fost prezent interpretul/traducătorul, psihologul și asistentul social care să-i ofere inculpatei cu o problemă de sănătate mintală acomodare rezonabilă potrivit nevoilor sale. Imposibilitatea scrierii autodenunțului personal de către inculpată din cauza că este analfabetă, neexplicarea de către colaboratorul de poliție a dreptului fundamental de a nu se auto incrimina reprezintă o încălcare gravă a dreptului la apărare și totodată o încălcare esențială a prevederilor Cod de procedură penală, care prin prisma art. 251 Cod de procedură penală duce la nulitatea acestei probe;

- încriminarea față de inculpată a omorului săvârșit cu bună-știință asupra victimei care se afla în stare de neputință cunoscută și evidentă, cu deosebită cruzime, prin mijloace periculoase pentru viața și sănătatea mai multor persoane și tentativă de omor asupra două persoane, prin mijloace periculoase pentru viața sau sănătatea mai multor persoane, și condamnarea inculpatei pentru această faptă este o aberație, întrucât nu s-a constatat existența faptei infracțiunilor înscrinate;

- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 13.06.2017, întocmit de către inspectorul de poliție a IP Rîșcani al DP mun. Chișinău Galina Roșca indică asupra

faptului că cercetarea la fața locului a început la ora 20.10 min. și s-a încheiat la ora 20.30 min, adică înainte de sosirea pompierilor și localizarea focarului. Totodată ține să menționeze apelantul că orele indicate sunt șterse cu corector de culoare albă și de asupra este scris cu pixul. Din conținutul acestui act rezultă că la momentul începerii cercetării de către polițist - ora 20.10 minute, pompierii erau deja la fața locului, au localizat focarul, au depistat cadavrul în locuință și l-au scos la poarta domiciliului. Acest act contravine raportului de constatare a incendiului întocmit de către pompieri din care rezultă că abia la ora 20.22 minute ei au ajuns la fața locului și abia la 21.35 min incendiul a fost localizat;

- dat fiind contradicțiile din actele procedurale menționate mai sus, corectările din procesul-verbal de cercetare la fața locului efectuate de polițist, declarațiile martorului Ușev Mihail raportate la actele întocmite de el care reflectă fapte și realități diferite, nu poate fi dedusă ora presupusului incendiu, ora la care au fost alertați pompierii și când au ajuns ei la fața locului, or, din explicația lui Cebotari Stela rezultă că aceasta a telefonat la serviciul de pompieri 901 la ora 19.30, mult mai devreme decât este indicat în raportul pompierilor.

- expertiza judiciară a cadavrului lui Vîrlan Mihail, nu a răspuns la cea mai importantă întrebare adresată de către organul de urmărire penală și anume când a survenit moartea cet. Vîrlan Victor?;

- de către organul de urmărire penală nu au fost identificate persoanele pe numele Olea și Iurie și nu a fost verificată versiunea dacă aceste persoane nu au comis infracțiunea de incendiere și/sau omor intenționat;

- încheierea din 19.06.2017, pe baza incendiului din data de 13.06.2017, în încăperea bucătăriei casei amplasate în mun. Chișinău, str. Solidarității, 9, de asemenea conține date contradictorii cu privire la ora izbucnirii incendiului. În compartimentul constatare, Ușev Mihail indică că incendiul s-a produs aproximativ la ora 19.40, ulterior, acesta indică că "analizând cele expuse mai sus, consider că poziția focarului inițial al incendiului a izbucnit la 13.06.2017, ora 20.17 min" .În încheierea respectivă el indică în mai multe locuri că " pe toată suprafața încăperilor inspectate, inclusiv în camera în care a fost găsit cadavrul lui Vîrlan Victor sunt depozitate o sumedenie de lucruri învechite combustibile și deșeuri". Cu toate acestea, nu a fost verificată versiunea dacă deșeurile din locuință nu se puteau aprinde de la sine, sau de la o țigară aprinsă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău 12 februarie 2020, apelul procurorului a fost respins ca fiind nefondat.

A fost admis apelul comun a avocaților Kornacker Gabriela și Perțu Ina și apelul avocatului Perțu Ina în interesele inculpatei Sliuneaeva Tatiana Xxxxx, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Sliuneaeva Tatiana Xxxxx a fost achitată pe art.145 alin.(2), lit. e), j), m),

art.27, 145 alin.(2), lit. g), m), art.197 alin.(2), lit. a) Cod penal, din motivul lipsei faptei infracțiunii.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut că, la pronunțarea sentinței, instanța de fond nu a ținut cont de prevederile art.101 alin.(1), art.384 alin.(3), art.385 alin.(1) Cod de procedură penală, or aceste prevederi legale impun în sarcina instanței de judecată ca la adoptarea sentinței, să fie soluționate următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: 1) dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul; 2) dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat; 3) dacă fapta întrunește elementele infracțiunilor și de care anume lege penală este prevăzută ea; 4) dacă inculpatul este vinovată de săvârșirea acestei infracțiunea.

Prima instanță nu a dat apreciere cuvenită prevederilor legale ce guvernează speța dedusă judecării, astfel încât instanța de apel nu a reținut probele administrate de organul de urmărire penală, verificate de instanța de fond ca fiind pertinente, concludente și veridice în conformitate cu prevederilor art.27, 99-101 Cod de procedură penală ce ar confirma vinovăția lui Sliuneaeva Tatiana, urmare a faptului că în cazul dat lipsește fapta infracțiunii.

Astfel, instanța de apel a menționat că probele administrate de către organul de urmărire penală nu demonstrează vinovăția inculpatei Sliuneaeva Tatiana de comiterea omorului săvârșit cu bună-știință asupra victimei, care se afla în stare de neputință cunoscută și evidentă, cu o deosebită cruzime, prin mijloace periculoase pentru viața sau sănătatea mai multor persoane, precum și tentativei de omor a două persoane, prin mijloace periculoase pentru viața sau sănătatea mai multor persoane și distrugerea intenționată a bunurilor dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari, săvârșită prin incendiere, iar în contextul dat instanța de fond a făcut o apreciere eronată a probatoriului administrat, ajungând în mod pripit la concluzia că Sliuneaeva Tatiana se face vinovată de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.145 alin.(2), lit. e), j), m), art. 27, 145 alin.(2), lit. g), m), art.197 alin.(2), lit. a) Cod penal, or, ținând cont de circumstanțele cauzei, se constată lipsa faptelor infracțiunilor înscrinate.

La fel, instanța de apel a menționat că, învinuirea imputată lui Sliuneaeva Tatiana, este una neîntemeiată și nedemonstrată, bazată doar pe presupunerile organului de urmărire penală.

Instanța de apel a menționat că, în cadrul cercetării judecătorești, organul de urmărire penală nu a administrat probe ce ar confirma prin probe pertinente și concludente, că incendiul, produs la data de 13.06.2017 pe str. Xxxxx, mun. Chișinău, a fost comis de către inculpata Sliuneaeva Tatiana.

Prin urmare, a conchis că s-a constatat cu certitudine că fapta prejudiciabilă prevăzută la art.197 Cod penal, înscrinată inculpatei Sliuneaeva Tatiana nu a fost dovedită, fapt ce denotă în cazul dat nu poate fi înscrinată lui Sliuneaeva Tatiana nici faptele prejudiciabile prevăzute la infracțiunile de omor și tentativa de omor, în

situația în care nu s-a confirmat nici că ar exista careva motive, ce ar confirma că inculpata a dorit moartea lui Vîrlan Victor și a lui Iagnițaia Tatiana.

Din declarațiile părții vătămate Esipenco Victor, cât și a martorului Iagnițaia Tatiana, se conchide că la momentul producerii incendiului, la data de 13.06.2017 pe str. Xxxxx, mun. Chișinău, inculpata Sliuneaeva Tatiana nici nu a fost prezentă, cu atât mai mult că din declarațiile martorului Iagnițaia Tatiana se constată că Sliuneaeva Tatiana, în acest timp nici nu locuia pe adresa dată.

Cu referire la încheierea întocmită de specialistul SAÎ DSP Râșcani, Ușev Mihail, pe baza incendiului ce a avut loc pe data de 13.06.2017, în încăperea bucătăriei, casei de locuit din str. Xxxxx, mun. Chișinău din 19.06.2017, instanța de apel a statuat că deși specialistul a ajuns la concluzie că, cauza cea mai posibilă a izbucnirii incendiului este aducerea focului din exterior (incendierea intenționată), la caz, nu au fost prezentate careva probe concludente și pertinente, în probarea acestei versiuni în situația în care, deși, câteva zile, inculpata Sliuneaeva Tatiana Xxxxx a locuit pe adresa str. Xxxxx, mun. Chișinău, în cadrul cercetării judecătorești nu s-a stabilit în ce perioada a avut loc acest lucru, că relațiile între inculpata și alte persoane care locuiau la acel moment, erau ostile și ar exista un motiv de răzbunare, sau lat motiv pentru comiterea faptei prejudiciabile examinate.

Mai mult, instanța de apel a menționat că, specialistul a ajuns la concluzie că, a avut loc incendierea intenționată, axându-se pe faptul că construcția din str. Xxxxx, mun. Chișinău, nu era conectată la sursa de energie electrică și în încăperea nu se utiliza și/sau exploata aragaz, or, în cazul dat, specialistul nu s-a expus asupra faptul, dacă incendierea a fost posibilă prin folosirea focului deschis în încăperea, având în vedere că la acel moment, conform declarațiilor martorului Iagnițaia Tatiana, în casă, locuiau cinci persoane, alte decât inculpata Sliuneaeva Tatiana Xxxxx și prin urmare, putea sau nu putea izbucni incendiul prin folosirea focului deschis, din neglijență sau imprudența, de către persoanele domiciliare, rămâne a fi doar presupus, în situația în care instanța de judecată nu-și poate atribui obligațiile unui specialist sau expert.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel a reținut cu certitudine, că în casa de locuit din str. Xxxxx, mun. Chișinău, la data de 13.06.2017, locuiau alte persoane, care în cadrul urmăririi penale nu au fost identificate și audiate pe marginea cauzei, totodată, s-a stabilit că inculpata Sliuneaeva Tatiana pe adresa dată, la data de 13.06.2017, nu locuia, iar în cele din urmă, ultima nici nu a fost văzută în ziua respectivă în casa dată de locuit, iar faptul pretins de acuzatorul de stat precum că, inculpata, a pătruns în bucătărie, nefiind observată de nimeni din curte, și a dat foc la hainele murdare cu ajutorul chibritelor, după care a fugit de la locul faptei, este una declarativă și neîntemeiată.

Astfel, instanța de apel a conchis că nu s-a dovedit distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor, fapt ce denotă că inculpata Sliuneaeva Tatiana Xxxxx urmează a fi achitată pe capătul dat de acuzație, din lipsa faptei infracțiunii

Cu referire la încadrarea acțiunilor inculpatei Sliuneaeva Tatiana în baza art.27, 145 alin.(2) Cod penal, instanța de apel a menționat că în acțiunile inculpatei Sliuneaeva Tatiana Xxxxx *lipsesc faptele prevăzute la art.145 alin.(2), lit. e), j), m) și art.27, 145 alin.(2), lit. g), m) Cod penal*, în contextul în care, în speță, omorul și tentativă de omor, i-a fost încredințată anume prin acțiune de distrugere sau deteriorarea imobilului în care Vîrlan Victor și Iagnițaia Tatiana domiciliu, prin incendierea lor, iar în cazul în care, prin materialele cauzei penale, s-a stabilit cu certitudine că fapta prejudiciabilă prevăzută la art.197 Cod penal lipsește, în speță, se conchide necesar achitarea inculpatei și pe capătul de acuzare prevăzut de art.145 alin.(2), lit. e), j), m) și art.27, 145 alin.(2), lit. g), m) Cod penal.

În continuare, instanța de apel a menționat că, instanța de fond nu a stabilit complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, și nu a verificat legalitatea probelor administrate, prin prisma cerințelor de fapt și de drept, deși la caz s-a identificat admiterea mai multor încălcări de ordin procesual, care afectează legalitatea procesului penal desfășurat, iar în consecință, acestea duc la achitarea persoanei, în legătură cu constatarea lipsei infracțiunilor încredințate inculpatei Sliuneaeva Tatiana.

În această ordine de idei, instanța de apel a reținut că la data de 04.08.2017, pe numele șefului Inspectoratului de poliție Rîșcani, mun. Chișinău, a fost depus autodenunț din numele lui Sliuneaeva Tatiana.

La caz „autodenunțul” din care rezultă că, Sliuneaeva Tatiana Xxxxx a recunoscut că a incendiat imobilul situat pe str. Xxxxx, mun. Chișinău, însă nu poate pus la baza unei hotărâri de condamnare o pretinsă declarație de autodenunțate, atâta timp cât acest denunț contravine prevederilor art.263 Cod de procedură penală, cu atât mai mult din materialele dosarului nu se conchide că, inculpatei Sliuneaeva Tatiana Xxxxx i s-a explicat dreptul de a nu spune nimic și de a nu se auto încredința.

Totodată, instanța de apel a remarcat că în pretinsa declarație de autodenunțare, s-a indicat că Sliuneaeva Tatiana Xxxxx, din data de 10.06.2017, s-a aflat la tratament în Spitalul de psihiatrie, de unde a și evadat a două zi, după internare, iar conform materialelor dosarului, rezultă că Sliuneaeva Tatiana Xxxxx s-a aflat la tratament staționar de la 02.06.2016 până la 30.06.2016, în Spitalul Clinic de Psihiatrie, cu diagnosticul „Retard mintal moderat”. Conform răspunsului directorului Spitalului de Psihiatrie Bălți, reiese că ultima internare a lui Sliuneaeva Tatiana a avut loc la data de 21.01.2017 în secția 6 de psihiatrie și externată la 16.02.2017, cu diagnosticul clinic „Retard mintal moderat, sindrom psihopatic”.

Prin ordonanța din 04.08.2017, Sliuneaeva Tatiana a fost recunoscută în calitate de bănuită în baza art.197 alin.(2), lit. a), d) Cod penal, în prezența apărătorului Kebeș A., fiind adus la cunoștința ultimei drepturile și obligațiile persoanei bănuite în limba de stat, ultima fiind audiată în calitate de bănuită.

Prin procesul-verbal din 04.08.2017, se confirmă că Sliuneaeva Tatiana a fost reținută pentru 72 ore, fiind bănuită de comiterea infracțiunii, fiind adus la cunoștința ultimei drepturile și obligațiile persoanei reținute în limba de stat. Tot la data de 04.08.2017, lui Sliuneaeva Tatiana i s-a efectuat percheziția corporală, în prezența avocatului.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Râșcani, din 05.08.2017, Sliuneaeva Tatiana a fost recunoscută în calitate de învinuită, fiind incriminată săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.197 alin.(2), lit. a), d) Cod penal, în prezența apărătorului, fiind adus la cunoștința învinuitei drepturile și obligațiile persoanei învinuite în limba de stat.

Rezumând circumstanțele constatate, în raport cu normele de drept instanța de apel a constatat că, declarația de autodenunțare, precum și ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuită din 04.08.2017, procesul-verbal de audiere în calitate de bănuită din 04.08.207, ordonanța de recunoaștere în calitate de învinuită din 05.08.2017, procesul-verbal de audiere în calitate de învinuită din 05.08.207, informație cu privire la drepturile și obligațiile sale, toate sunt lovite de nulitate, dat fiind faptul că s-a constatat cu certitudine că procesul penal s-a desfășurat cu încălcarea prevederilor procesual penale, iar faptul dat denotă elocvent că pretenziile probe, nu pot fi puse la baza sentinței de condamnare.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Popov Oleg, care invocând temei pentru recurs prevederile art.427 alin.(1) pct.6) și 7) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia și remiterea cauzei la rejudecare.

5.1. În argumentarea recursului ordinar declarat au fost invocate următoarele:

- instanța de apel neargumentat a pus pe rol și respectiv a examinat pe fond cererea de apel introdusă tardiv de către avocata Ina Perțu în interesele inculpatei Sliuneaeva Tatiana, or sentința a fost pronunțată la 14 noiembrie 2018, însă avocatul Ina Perțu a sesizat instanța ierarhic superioară cu cerere de apel tocmai la 11 decembrie 2018. La caz dreptul avocatului Ina Perțu de a contesta sentința din 14 noiembrie 2018, s-a prescris la data de 29 noiembrie 2018- zi de joi, lucrătoare. Astfel, acuzarea de stat reține că instanța de apel, la pct.6 a deciziei recurate greșit a menționat că, avocatul Ina Perțu a introdus apelul la 20 noiembrie 2018;

- instanța de apel nu s-a expus în partea descriptivă a deciziei asupra fondului apelului comun declarat la 20 noiembrie 2018, de către avocatele Perțu Ina și Kornaker Gabriela în interesele inculpatei Sliuneaeva Tatiana și nu a argumentat

asupra necesității admiterii lui. Lecturarea părții descriptive a deciziei din 12 februarie 2020, a realizat că instanța de apel a dedicat doar pct.30 al actului judecătoresc pentru motivarea soluției de admitere a apelului comun declarat de către avocatele Perțu Ina și Kornaker Gabriela în interesele inculpatei Sliuneaeva Tatiana și achitarea ultimei numite. Astfel, potrivit pct.30 al deciziei, instanța de apel a argumentat necesitatea admiterii apelului menționat la alineatul supra reieșind din circumstanțele indicate, probabil având în vedere circumstanțele reținute urmare a examinării apelurilor avocaților Ina Perțu din 11 decembrie 2018 și respectiv Gabriela Kornaker din 10 decembrie 2018 ale căror fonduri cel puțin le-a expus în partea descriptivă a decizie;

- nu a argumentat din care motive a ignorat să pună ne rol și după caz să examineze cererea de apel declarată de către avocata Gabriela Kornaker în interesele inculpatei Sliuneaeva Tatiana, fapt ce contravine prevederilor art.415 Cod de procedură penală potrivit căruia, în cazul în care în aceeași cauză au fost declarate mai multe apeluri, fiecare dintre acestea trebuie să primească o rezolvare proprie;

- nu a motivat de drept soluția de respingere a apelului declarat de către procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Râșcani Anna Pascari-Pîrău. Astfel, cu referire la apelul procurorului, instanța de fond constată la pct.30 al deciziei că reieșind din circumstanțele indicate, în conformitate cu art.415 alin.(1) pct.2) Cod de procedură penală, Colegiul penal va respinge apelul procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Râșcani Parsari-Pîrău Anna ca fiind nefondat, fragmentul respectiv de text nu constituie un argument în sensul procedural al noțiunii. În forma și sensul în care textul litigios este formulat de către instanță, reține că constituie mai degrabă o constatare, care nu se sprijină pe argumente motivate, în stare de a le contraria pe cele invocate de către acuzatorul de stat în cererea sa de apel. Pentru a corespunde criteriilor elementare de legalitate, decizia instanței de apel urma să conțină reflecții asupra împrejurărilor de fapt și de drept care au determinat instanța să constate că argumentele procurorului apelant ar fi nefondate. În consecință, instanța de apel, la fel ca și instanța de fond a lăsat chestiunea privind plata cheltuielilor judiciare fără soluționare;

- instanța de apel s-a expus nemotivat, nesigur și contradictoriu asupra argumentelor părții apărării despre aprecierea greșită de către instanța de fond a probelor administrate de către partea acuzării, nulitatea unor probe și respectiv asupra soluției de achitare a inculpatei Sliuneaeva Tatiana de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunilor prevăzute la art. 145 alin.(2) lit. e), j) și m); art.27,145 alin.(2) lit. g) și m) și respectiv art.197 alin.(2) lit. a) Cod penal. Soluționând chestiunea privind existența sau lipsa în prezenta speță a faptelor prejudiciabile prevăzute la art.145 alin.(2) lit. e), j) și m); art.27,145 alin.(2) lit. g) și m) și respectiv art.197 alin.(2) lit. a) Cod penal, instanța de apel greșit ajuns la concluzia că acestea nu au fost săvârșite;

- instanța de apel, fără a intra în esența problemei printr-o analiză vastă a tuturor probelor administrate în respectiva cauză penală și circumstanțelor de fapt și de drept a pronunțat o hotărâre contrar prevederilor art.101 Cod de procedură penală. Potrivit legii, instanța de apel urma să se pronunțe argumentat, bazat pe o normă de drept material sau procedural asupra alegațiilor părți apărării privind erorile admise de către instanța de fond la aprecierea probelor în defavoarea inculpatei Sliuneaeva Tatiana și în consecință să dea un răspuns clar și concis întru asigurarea garanțiilor unui proces echitabil;

- acuzarea de stat consideră că în cadrul urmăririi penale, cercetărilor judecătorești în instanțele de fond și apel a fost dovedit dincolo de orice dubiu rezonabil vinovăția inculpatei Sliuneaeva Tatiana în săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art.145 alin.(2) lit. e), j) și m); art.27,145 alin.(2) lit. g) și m) și respectiv art.197 alin.(2) lit .a) Cod penal;

- potrivit declarațiilor martorului Iagnițaia Tatiana, inculpata Sliuneaeva Tatiana ar fi locuit o perioadă relativ scurtă de timp în casa din str. Xxxxx municipiul Chișinău împreună cu ea, Vîrlan Victor dar și cu alte persoane a căror identitate o cunoaște doar după prenumele Mihail, Olga și Iurie, toate fiind persoane fără adăpost permanent. Aceasta ar fi fost adăpostită în acel imobil de către ea și respectiv de către Olga, după ce ar fi depistat-o vagabondând pe străzile municipiului Chișinău împreună cu un copil mic. A înțeles că Sliuneaeva Tatiana este la fel ca și ei o persoană vulnerabilă, care nu are un loc permanent de trai. În timpul conlocuirii, Sliuneaeva Tatiana a manifestat sentimente amoroase față de Iurie, concubinul Olgăi, motiv pentru care Iurie în permanentă o alunga din imobil. Din spusele lui Mihail a înțeles că Sliuneaeva Tatiana a obiectat împotriva izgonirii ei din imobil și a amenințat cu incendierea lui (a imobilului);

- acuzarea de stat reține că Sliuneaeva Tatiana, urmare a unor supărări provocate de persoanele cu care a locuit câteva zile în casa din str. Xxxxx mun. Chișinău avea motive de a incendia imobilul, vociferând intențiile sale unei alte persoane care de asemenea locuia la acea locație. Astfel Sliuneaeva Tatiana care a locuit în imobilul litigios cunoștea cu exactitate despre faptul că Vîrlan Victor, urmare a unor probleme de sănătate era limitat în posibilitatea fizică de a se proteja de izbucnirea unui eventual incendiu, că acesta se afla permanent în acel imobil și în condițiile respective, se deduce în mod logic concluzia că respectiva a dorit survenirea decesului lui Vîrlan Victor dar și a celorlalte persoane care populau imobilul;

- potrivit stilului de formulare a deciziei recurate, nu este clar dacă instanța de apel a apreciat critic declarațiile martorului Iagnițaia Tatiana or, în opinia acuzării de stat, anume din aceste declarații rezultă existența la inculpata Sliuneaeva Tatiana a motivului de a se răzbuna pe locatarii imobilului care nu i-ar fi permis să-și continue traiul la locația respectivă, prin incendierea casei și lipsirea premeditată de viață a

locatarilor ei aflați în condiții dificile. O atare situație contravine explicit prevederilor art.101 alin.(4) Cod de procedură penală potrivit căroră, instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâri admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate;

- declarațiile martorului Iagnițaia Tatiana coroborează explicit și cu o altă probă provenită de la însăși persoana acuzată în prezenta cauză penală că ar distruge intenționat prin incendiere casa de locuit din str. Xxxxx mun. Chișinău, că ar fi lipsit de viață prin incendiere pe Vîrlan Victor și că ar fi urmărit scopul lipșirii de viață prin incendiere a unei alte persoane, faptă care însă nu s-ar fi consumat din motive care nu au depus de voința și comportamentul vinovatei. Astfel, așa cum rezultă din actele cauzei penale, Sliuneaeva Tatiana s-a autodenunțat în data de 04 august 2017 organului de urmărire penală printr-o declarație scrisă, asumându-și fapta de distrugere intenționată prin incendiere a imobilului din str. Xxxxx mun. Chișinău.

- declarația de autodenunțare comportă utilitate pentru prezentul proces penal întrucât relevă împrejurări pe care Sliuneaeva Tatiana le putea cunoaștem doar datorită săvârșirii infracțiunii. Instanța de apel ignorat-o nu doar prin omisiunea de a o descrie dar și prin omisiunea de a o supune unei aprecieri motivate în drept în ordinea stabilită la art.101 Cod de procedură penală, însă instanța de apel nu a solicitat titlarei declarației de autodenunțare explicații privind modalitatea de consemnare a acesteia iar din actele cauzei penale nu rezultă că o atare explicație ar fi fost solicitată de către instanța de fond sau că această împrejurare ar rezulta din alte probe. Mai mult declarația de autodenunțare a fost consemnată personal de către Sliuneaeva Tatiana (a se vedea fd.83 vol. I) care este dominant (nu însă în exclusivitate) vorbitoare de limba rusă și care a consemnat-o exact în grafia pe care o cunoaștem mai bine. Astfel este greșită constatarea instanței de apel că Sliuneaeva Tatiana ar fi analfabetă, or, așa cum rezultă cel puțin din procesul-verbal de audiere a numitei Sliuneaeva Tatiana în calitate de bănuită din 4 august 2017(a se vedea fd.86 vol. I) în care aceasta consemnează personal în limba de stat dar cu caractere de alfabet chirilic opțiunea că „recunoaște” bănuiala ce i se impută și respectiv din procesul-verbal de audiere în calitate de învinuită din 5 august 2017(a se vedea fd.95 vol. I) din care consemnează personal cu aceleași caractere opțiunile că este „de acord” să facă declarații, că aceste declarații le va face în limba „de stat”, că „recunoaște” învinuirea. Mai mult, în procesul-verbal ultim-indicat, Sliuneaeva Tatiana consemnează personal mențiunea în limba de stat, cu caractere ale alfabetului chirilic că „Procesul-verbal este scris din cuvintele mele corect, pentru ce semnez”;

- în condițiile în care probele descrise supra dovedesc că inculpata Sliuneaeva Tatiana înțelege limba de stat la un nivel suficient pentru a-i asigura comunicarea cu alte persoane vorbitoare ale aceleiași limbi, motive de a considera nul denunțul

acesteia din data de 4 august 2017 nu au existat iar instanța de apel abuziv a declarat nulitatea acestei probe. Se pare că doar după intervenirea în proces a avocaterilor Perțu Ina și Kornaker (Șoronga) Gabriela, inculpata Sliuneaeva Tatiana a consemnat toate declarațiile sale exclusiv în limba rusă, împrejurare ignorată de către instanța de apel;

- instanța de apel a declarat nule și procesele-verbale de audiere a lui Sliuneaeva Tatiana în calitate de bănuită din 04 august 2017 (*a se vedea fd.86 vol. I*) și respectiv de învinuită din 05 august 2017 (*a se vedea fd.95 vol. I*) pe motivul audierea inculpatei în lipsa reprezentantului legal, însă instanța nu și-a sprijinit raționamentul pe prevederile legale în vigoare la data întocmirii actelor defăimate sau a adoptării deciziei recurate. Însă această concluzie este neîntemeiată, or instanța de apel califică aceste acte ca fiind probe, în condițiile în care două dintre ele și anume ordonanțele de recunoaștere în calitate de bănuit și respectiv de punere sub învinuire (numită greșit de către instanța de apel ca fiind ordonanță de recunoaștere în calitate de învinuit) reprezintă în sensul prevederilor art.6 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală nu altceva decât acte procedurale care reflectă discreția organului de urmărire penală și nu conțin informații despre infracțiune, iar cel de-al treilea act menționat la alineatul supra reprezintă nu altceva decât o informație a cărei nulitate nu poate fi nici invocată în temeiul legii și respectiv nici constatată sau declarată;

- instanța de apel argumentează în cea mai mare parte a deciziei recurate că nu există faptul infracțiunilor prevăzute la art.145 alin.(2) lit. e), j) și m); art.27,145 alin.(2) lit. g) și m) și respectiv art.197 alin.(2) lit. a) Cod penal, la pct.23 și respectiv 27 al deciziei se pare că își contrazice concluzia invocând unele argumente care dau motive de îndoială privind siguranța instanței de apel în identitatea temeiului de drept pus la baza achitării inculpatei;

- instanța de apel constată că în acțiunile inculpatei Sliuneaeva Tatiana lipsește faptele prevăzute la art.145 alin.(2) lit. e), j) și m) și art.27, 145 alin.(2), lit. g) și m) Cod penal, în contextul în care, insinuând că în realitatea obiectivă a cazului au fost săvârșite acțiuni prejudiciabile arătate în dispoziția normelor de încriminare.

- instanța de apel reține că acuzatorul de stat, în cadrul cercetării judecătorești nu a prezentat probe concludente și pertinente ce ar confirma că Sliuneaeva Tatiana a comis fapta prejudiciabilă de distrugere ori deteriorare a imobilului situat pe str. Xxxxx, mun. Chișinău, insinuând că acesta faptă ar fi fost comisă dar că autoarea ei nu ar fi inculpata Sliuneaeva Tatiana;

- instanța de apel a introdus în decizia de achitare formulări care pun la îndoială temeiul pus la baza achitării inculpatei Sliuneaeva Tatiana;

7. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit art.414 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Conform art.419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Potrivit art.325 alin.(1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Conform art.101 alin.(1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. În conformitate cu art.394 alin. (3) pct.2), alin. (4) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării, *nefiind admisă introducerea în sentința de achitare a unor formulări ce ar pune la îndoială nevinovăția celui achitat*. Potrivit art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită or nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări. Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

În pofida acestor prescripții legale, instanța de apel a constatat neclar și divergent în descriptivul deciziei adoptate, diverse motive de achitare a inculpatei de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunilor prevăzute de art.145 alin.(2) lit. e), j) și m); art.27,145 alin.(2) lit. g) și m) și respectiv art.197 alin.(2) lit. a) Cod penal, care se exclud reciproc cum ar fi: „, pct.23 (..) că în acțiunile inculpatei Sliuneaeva a Tatiana

Xxxx lipsește faptele prevăzute la art.145 alin.(2), lit. e), j), m) și art.27, 145 alin.(2), lit. g), m) Cod Penal al Republicii Moldova, în contextul în care, în speță, omorul și tentativa de omor, i-a fost incriminată anume prin acțiune de distrugere sau deteriorarea imobilului în care Vîrlan Victor și Iagnițaia Tatiana domiciliau, prin incendierea lor, iar în cazul în care, prin materialele cauzei penale, s-a stabilit cu certitudine că fapta prejudiciabilă prevăzută la art.197 Cod penal lipsește, în speță, se conchide necesar achitarea inculpatei și pe capătul de acuzare prevăzut de art.145 alin.(2), lit. e), j), m) și art.27, 145 alin.(2), lit. g), m) Cod Penal al Republicii Moldova”, insinuând că în realitate obiectivă a cazului au fost săvârșite acțiuni prejudiciabile arătate în dispoziția normelor de încriminare.

Apoi, indică neclar că, pct.27 „că acuzatorul de stat, în cadrul cercetării judecătorești nu a prezentat probe concludente și pertinente ce ar confirma că Sliuneaeva a Tatiana Xxxx a comis fapta prejudiciabilă de distrugere ori deteriorare a imobilului situat pe str. Xxxx, mun. Chișinău, iar cele din urmă nu-i poate fi incriminată ultimei nici fapta prejudiciabilă de lipsire ilegală a vieții sau tentativei de lipsire a vieții, prin acțiune de incendiere a domiciliului, fapt ce denotă, în speță, că faptele infracționale încriminate, nu există. ”, insinuând că această faptă ar fi fost comisă, doar că autoarea ei nu ar fi inculpata Sliuneaeva Tatiana.

Astfel, făcând o analiză a părții descriptive a deciziei atacate, Colegiul penal lărgit constată de fapt o expunere teoretică, inclusiv descrierea elementelor infracțiunilor prevăzute la art. art.145 și 197 Cod penal, ca într-un final instanța de apel să concluzioneze despre lipsa acestora în acțiunile inculpatei, fără a-și motiva poziția și fără a invoca care anume din cele patru elemente lipsesc.

În această ordine de idei, se reține că instanța de apel, dispunând achitarea inculpatei Sliuneaeva Tatiana de sub învinuirea comiterii infracțiunilor prevăzute de art.art.145 alin.(2) lit. e), j) și m); art.27,145 alin.(2) lit. g) și m) și respectiv art.197 alin.(2) lit. a) Cod penal, a folosit o motivare ambiguă și chiar divergentă. Or, pe de o parte instanța de apel constată că „lipsesc probe ce ar dovedi vinovăția inculpatei”, argumente prin care practic acceptă ca fiind realizată fapta descrisă în actul de învinuire, iar pe de altă parte, constată în contradictoriu că „lipsesc elementele infracțiunii în acțiunile inculpatei”.

Colegiul penal lărgit, califică o asemenea motivare ca fiind una inacceptabilă și care demonstrează că instanța a examinat cauza superficial, fără a intra în esența învinuirii aduse și în mod superficial a analizat atât probele administrate în prezenta cauză penală, or prin admiterea unor asemenea poziții ambigue, instanța de apel a adoptat o soluție de achitare cu încălcarea prevederilor art.394 Cod de procedură penală, care stipulează expres că, partea descriptivă a hotărârii de achitare trebuie să cuprindă: 1) indicarea învinuirii pe baza căreia cauza în privința învinuitului a fost trimisă în judecată; 2) descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de

judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acușării. Nu se admite introducerea în sentința de achitare a unor formulări ce ar pune la îndoială nevinovăția celui achitat.

În continuare, instanța de recurs notează că potrivit art.100 alin. (4) Cod de procedură penală, toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective, iar în conformitate cu art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Având la bază raționamentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel la examinarea cauzei nu a cercetat probele prezentate de către partea acușării sub toate aspectele, nu le-a verificat și analizat prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării acestora și nu și-a motivat soluția adoptată, de asemenea instanța de apel nu a făcut o analiză minuțioasă a chestiunilor de fapt criticate de acușare și astfel nu a soluționat fondul apelului declarat.

În această consecutivitate se reține că, instanța de apel a desconsiderat circumstanțele de fapt expuse supra, care au relevanță pentru justa soluționare a acestei cauze și pripit a reținut că din probele prezentate de acușare nu rezultă că Sliuneaeva Tatiana a comis fapta prejudiciabilă prevăzute la art.197 alin.(2) lit. a) Cod penal, fiind exclus faptul incendierii intenționate a imobilului pe motivul că Sliuneaeva Tatiana nu mai locuia acolo de câteva zile.

Astfel, instanța de apel în partea descriptivă a deciziei a invocat că „atât din declarațiile părții vătămate Esipenco Victor, cât și a martorului Iagnițaia Tatiana, se conchide că la momentul producerii incendiului, la data de 13.06.2017 pe str. Xxxxx, mun. Chișinău, inculpata Sliuneaeva Tatiana nici nu a fost prezentă, cu atât mai mult că din declarațiile martorului Iagnițaia Tatiana se constată că Sliuneaeva Tatiana în acest timp nici nu locuia pe adresa dată”, însă din declarațiile părții vătămate și ale martorului Iagnițaia, se constată că martorul Iagnițaia Tatiana a declarat că „ea nu cunoaște din ce motive Tatiana a plecat din casă, dar când s-a reîntors de la poliție i-a avertizat că va incendia casa, dar ei nu au crezut...și că „în momentul incendiului se afla la serviciu la ÎMGFL-21”, însă nicidecum nu a declarat ca inculpata Sliuneaeva Tatiana nu a fost prezentă în ziua respectivă pe str.Xxxxx, mun. Chișinău.

La fel, din declarațiile martorului Iagnițaia Tatiana rezultă existența la inculpata Sliuneaeva Tatiana a motivului de a se răzbuna pe locatarii imobilului, care nu i-ar fi

permis să-și continue traiul la locația respectivă, prin incendierea casei și lipsirea premeditată de viață a locatarilor ei aflați în condiții dificile, iar aprecierea instanței de apel precum că „ *faptul pretins de martorul Iagnițaia Tatiana, care în cadrul urmăririi penale a declarat că, ulterior după ce a avut loc incendiul, și-a adus aminte că o persoana pe numele Mișa i-a spus precum că, Sliuneaeva Tatiana i-a spus lui că îi va da foc la casă, nu poate fi reținut ca o probă și pusă la baza sentinței de condamnare, în situația în care organul de urmărire penală nici nu a identificat persoana pe numele Mișa și nu l-a audiat în calitate de martor* ”, este una generală și superficială.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit remarcă că, instanța de apel făcând trimitere la declarațiile părții vătămate Esipenco Victor, cât și a martorului Iagnițaia Tatiana, a reținut doar secvențe din declarațiile acestora, limitându-se repetat la mențiuni neclare, confuze și sumare, care în opinia sa, ar proba decizia adoptată.

Mai mult, declarațiile martorului Iagnițaia Tatiana coroborează explicit cu autodenunțul inculpatei din 04 august 2017, prin care inculpata și-a asumat fapta de distrugere intenționată prin incendiere a imobilului din str. Xxxxx, mun. Chișinău.

Deși instanța de apel a obiectat asupra admisibilității declarației de autodenunțare a numitei Sliuneaeva Tatiana, reținând că legitimitatea acestei probe este afectată de încălcări admise de către organul de urmărire penală la momentul dobândirii ei, Colegiul penal lărgit însă apreciază că concluzia respectivă este bazată în exclusivitate pe presupuneri, în condițiile în care instanța de apel nu a solicitat titlarei declarației de autodenunțare explicații privind modalitatea de consemnare a acesteia, iar din actele cauzei penale nu rezultă că o atare explicație ar fi fost solicitată de către instanța de fond sau că această împrejurare ar rezulta din alte probe.

La fel, nu este clar pentru care motive instanța de apel a ignorat concluziile conținute în încheierea din 19 iunie 2017 a SAÎI al DPS Râșcani municipiul Chișinău pe baza incendiului ce a avut loc la 13 iunie 2017, în încăperea bucătăriei casei de locuit din str. Xxxxx (fd.46 vol. I), or argumentarea instanței precum că, concluzia de specialitate privind geneza incendiului (aducerea focului din exterior/incendiere intenționată) nu ar confirma incendierea intenționată a imobilului în care a decedat victima Vîrlan Victor și nu ar putea fi pusă la baza sentinței tocmai pe motivul că nu ar corobora cu alte probe pertinente și concludente care nu ar fi fost administrate dar și pentru motivul că Sliuneaeva Tatiana nu ar mai fi locuit în acel imobil deja de câteva zile, contravine prevederilor art.101 alin.(4) Cod de procedură penală potrivit căroră, instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâri admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Astfel, instanța de apel a indicat că „*din concluzia încheierii întocmite de specialistul SAÎI DSP Râșcani, Ușev Mihail, rezultă că focarul inițial al primului*

incendiului este amplasat în încăperea bucătăriei, aproximativ la mijlocul încăperii. Iar în partea motivatoare a încheierii respective, se constată că, în încăperea bucătăriei s-au depistat o sumedenie de bunuri învechite, combustibile și deseuri, care în urma afecțiunilor flăcărilor și temperaturilor înalte au fost distruse.

Făcând o analiză a părții descriptive a încheierii nominalizate, Colegiul penal lărgit constată că de fapt în încheierea dată este indicat următoarele „*Prelucrând versiunea izbucnirii incendiului în urma - aducerii focului din exterior (incendierii intenționate) am constatat: că construcția dată nu este conectată la sursa de energie electrică, în încăperi nu se utiliza și/sau exploata aragaz, de asemenea din explicațiile persoanelor care locuiau în această casă, nu foloseau pentru iluminare luminări sau candelă (incendiul a izbucnit în perioada însorită a zilei), nu foloseau focul deschis în încăperi pentru a se încălzi (incendiul a izbucnit în perioada caldă a anului), luând în considerație faptul că în construcția dată accesul îl aveau mai multe persoane, iar de către vecini mereu sunt observate persoane străine și intervalul de timp în care au avut loc incendiile, și menționând faptul că în încăperile casei unde a avut loc arderea, nu au fost prezente materiale combustibile cu proprietatea de a mocni un timp atât de îndelungat, pentru dezvoltarea unui nou incendiului, cu atât mai mult că în urma intervențiilor au fost refulate aproximativ 15m³ de apă, analizând toate cele expuse mai sus și faptul că în rezultatul cercetării încăperilor casei de locuit unde au avut loc incendiile, în urma fiecărei cercetări, focarele incendiilor sunt poziționate în locuri și încăperi diferite, ajungem la concluzia că cauza probabilă a izbucnirii incendiilor este - aducere focului din exterior (incendiere intenționată)”.(f.d.47 vol. I)*

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că, instanța de apel eronat a interpretat probele administrate, inclusiv prin denaturarea conținutului acestora, fără a se expune asupra lor în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală.

De asemenea, instanța de recurs apreciază ca fiind nejustificată constatarea instanței de apel precum că „*instanța de apel a constatat cu certitudine că fapta prejudiciabilă prevăzută la art.197 Cod penal care a fost încriminată inculpatei Sliuneaeva Tatiana nu a fost dovedită, fapt ce denotă în cazul dat nu poate fi încriminată lui Sliuneaeva Tatiana nici faptele prejudiciabile prevăzute la infracțiunile de omor și tentativa de omor, în situația în care nu s-a confirmat nici că ar exista careva motive, ce ar confirma că inculpata a dorit moartea lui Vîrlan Victor și a lui Iagnițaia Tatiana*”, or concluziile respective instanța de apel și le-a format fără a da apreciere din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității tuturor probelor prezentate de acuzare, în cazul care a conchis că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii imputată prin rechizitoriu, instanța de apel

urmează să-și argumenteze soluția prin prisma tuturor probelor acumulate în dosar, care trebuie apreciate multilateral și obiectiv.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că, instanța de apel la adoptarea deciziei a cercetat, a analizat și a apreciat probele unilateral și selectiv, a desconsiderat circumstanțele de fapt expuse supra și pripit a reținut că Sliuneaeva Tatiana urmează a fi achitată pe art.145 alin.(2), lit. e), j), m), art.27, 145 alin.(2), lit. g), m), art.197 alin.(2), lit. a) Cod penal, din motivul lipsei faptei infracțiunii.

Având la bază raționamentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel la examinarea cauzei nu a cercetat probele prezentate de către partea acuzării sub toate aspectele, nu le-a verificat și analizat prin prisma pertinentei, concludenții, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării acestora și nu și-a motivat corespunzător soluția adoptată.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanțe și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și nemotivate, fără a verifica fiecare probă în parte sub aspectul procedurii penale cât și coroborarea acestora.

Este de menționat faptul că, hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

În consecință, instanța de apel a pronunțat o hotărâre contradictorie și nemotivată, contrară prevederilor art.6 al Convenției europene a drepturilor omului, or, jurisprudența CtEDO indică faptul că, „... rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a prezenta argumente instanței, dar și obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse (*cauza Fomin vs Moldova din 11.10.2011, nr.36755/06*).

Reieșind din aspectele elucidate și ținând cont de faptul că motivarea deciziei instanței de apel este contradictorie, iar erorile evidențiate nu pot fi corectate de instanța de recurs, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia cu privire la necesitatea

casării deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La noua rejudecare a cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de motivele expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate prin prisma prevederilor art.art.384-397 Cod de procedură penală, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în cererile de apel, precum și argumentelor din recurs, iar în dependență de datele obținute, instanța de apel urmează să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală, precum și să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, argumentând clar concluziile sale.

7. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Popov Oleg, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2020, în cauza penală privind-o pe *Sliuneaeva Tatiana Xxxxx*, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată integral la **19 martie 2021**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Boico Victor